

*Нові стратегії навчання предметів мовно-
літературної освітньої галузі під час
організації освітнього процесу
у 2021/2022 навчальному році.*

*Косенко Катерина Олегівна,
методист Центру методичної та
аналітичної роботи*

*Педагоги філологічних дисциплін мають
спрямовувати свою діяльність на
досягнення мети повної загальної
середньої освіти.*

Навчальний предмет *«Зарубіжна література»* виокремлено в окремий курс, який вивчається за навчальною програмою та підручником для закладів загальної середньої освіти.

У 2021/2022 навчальному році вивчення зарубіжної літератури

- в *5 – 9 класах* здійснюватиметься за навчальною програмою зі змінами, затвердженими наказом МОН від 07.06.2017 № 804;
- у *10-11 класах* – за навчальними програмами (рівень стандарту та профільний рівень), що затверджені наказом МОН від 23.10.2017 № 1407.

***ПРОГРАМИ РОЗМІЩЕНІ НА ОФІЦІЙНОМУ
ВЕБСАЙТІ МОН:***

[https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-
osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-5-9-klas](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-5-9-klas)

[https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-
osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-dlya-10-11-
klasiv](https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalniprogrami-dlya-10-11-klasiv)

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ,

- ***що основою для календарно-тематичного планування уроків зарубіжної літератури є чинні навчальні програми.***
- ***Учитель має право самостійно розподіляти години на текстуальне вивчення творів, розвиток мовлення, позакласне читання, ураховуючи визначену кількість годин на опрацювання конкретного розділу.***

*Викладання зарубіжної літератури
в закладах загальної середньої освіти
здійснюють **українською мовою.***

- *Твори зарубіжних письменників у курсі зарубіжної літератури вивчають в українських перекладах.*
- Для *зіставлення* можливе залучення перекладів, переспівів *іншими мовами*, якими володіють учні (англійською, німецькою, французькою тощо).

- *За наявності необхідних умов бажаним є розгляд художніх текстів (у фрагментах або цілісно) мовами оригіналів.*
- *У такому разі предмет «Зарубіжна література» виконує додаткову функцію вдосконалення володіння учнями іноземними та іншими мовами.*

Законами України *«Про освіту»*, *«Про повну загальну середню освіту»* встановлено, що особам, які належать до корінних народів або національних меншин України, гарантується і забезпечується ***право вивчати мову відповідного корінного народу або національної меншини*** в державних, комунальних і корпоративних закладах загальної середньої освіти або через національні культурні товариства (абзац п'ятий частини першої статті 7 Закону України «Про освіту», частина третя статті 5 Закону України «Про повну загальну середню освіту»)

РАЗОМ З ТИМ,

Законом України «Про повну загальну середню освіту» ***надано більшу самостійність*** закладам загальної середньої освіти у формуванні власної освітньої програми, у тому числі ***з певним мовним компонентом*** (без вивчення/із вивченням мови корінного народу, національної меншини).

ОТЖЕ,

питання вивчення, літератури корінного народу, національної меншини ***залежить від освітньої програми*** закладу загальної середньої освіти.

У 2021/2022 навчальному році мови і літератури корінних народів, національних меншин у класах закладів загальної середньої освіти вивчаються за навчальними програмами, які є складовою типових освітніх програм, затверджених наказами МОН від 20.04.2018 № 405 та від 20.04.2018 № 408 (в редакції наказу МОН від 28.11.2019 № 1493).

ЗОКРЕМА:

у ***5-9 класах*** — за навчальними програмами, затвердженими ***наказом МОН від 07.06.2017 № 804;***

у ***10-11 — класах*** за навчальними програмами, затвердженими ***наказом МОН від 23.10 2017 № 1407.***

Навчальна програма не обмежує вчителя в реалізації основних ліній змісту навчання мовам та літературам національних меншин.

Кількість годин на вивчення розділів і тем є орієнтовною.

ЗВЕРТАЄМО УВАГУ,

що у 5-9 класах вивчається інтегрований курс «Література» (національної меншини та зарубіжна).

У 10-11 класах з 2018/2019 навчального року впроваджено навчальний предмет «Мова та література корінного народу, національної меншини».

ВОДНОЧАС

***на профільному рівні в 10-11 класах
«Мова корінного народу, національної
меншини» та «Література корінного
народу, національної меншини»
вивчаються як окремі предмети.***

Оцінювання в 5-9 класах здійснюється відповідно до **Критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів з мов національних меншин** (лист МОН від 30.08.2013 № 1/9–592);

у **10-11 класах** — відповідно до **рекомендацій щодо оцінювання результатів навчання учнів з інтегрованого курсу «Мова та література корінного народу, національної меншини»** (лист МОН від 22.08.2018 № 2.2-2189).

Новий зміст освіти заснований на формуванні ключових компетентностей, які формуються засобами предметів мовно-літературної освітньої галузі у навчальному процесі.

*Формування ключових компетентностей
має відбуватися системно і природньо
упродовж усього періоду навчання, де це
педагогічно доцільно.*

Календарно-тематичне та поурочне планування здійснюється вчителем у довільній формі, у тому числі з використанням друкованих чи електронних джерел тощо.

Формат, обсяг, структура, зміст та оформлення календарно-тематичних планів та поурочних планів-конспектів є *індивідуальною справою вчителя.*

Встановлення універсальних у межах закладу загальної середньої освіти міста, району чи області стандартів таких документів є неприпустимим.

*Однією з умов досягнення освітніх цілей загальної освіти є зміна функцій педагога: він має бути не інформатором і контролером, а **фасилітатором** (ведучим, керівником, наставником), який стимулює, спрямовує, підтримує школярів, допомагає їм у досягненні особистісного успіху в мовно-літературній галузі .*

Система оцінювання результатів навчання в мовно-літературній освітній галузі ґрунтується на позитивному ставленні до кожного здобувача освіти.

Оцінюється не рівень недоліків і прорахунків, а рівень прогресу особистісних досягнень, тому критерієм перевірки та оцінювання результатів освіти є динаміка особистісного розвитку учня.

До основних видів оцінювання належать:

- поточне,
- тематичне,
- підсумкове (семестрове і річне).

Додатковими засобами стимулювання пізнавальної активності учнів є самооцінка та оцінювання результатів спільної діяльності за попередньо визначеними критеріями та художньо-творче самовираження, які мають бути збалансованими між собою (формувальне оцінювання).

Навчальна та методична література з предметів мовно-літературної освітньої галузі зазначена у листі МОН від 09.08.2021 № 1/9-404 "Про переліки навчальної літератури та навчальних програм, рекомендованих Міністерством освіти і науки України для використання в освітньому процесі закладів освіти у 2021/2022 навчальному році", що розміщені на офіційному сайті МОН.

Оформлення сторінок журналу здійснюється відповідно до *Інструкції з ведення класного журналу учнів 5-11 (12) класів загальноосвітніх навчальних закладів* (наказ МОН від 03.06.2008 № 496).

Радимо ознайомитись!!!

Модельні навчальні програми реалізуватимуть новий Державний стандарт базової середньої освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України за №898 від 30.09. 2020р. (покликання для ознайомлення: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/898-2020-%D0%BF#Text>).

Презентації модельних навчальних програм розміщено на сайті ІМЗО за покликанням: <https://imzo.gov.ua/prezentatsii-model-nykh-navchal-nykh-prohram-dlia-5-6-klasiv-zakladiv-zahal-noi-seredn-oi-osvity/>

Актуальними залишаються поради щодо організації дистанційного навчання.

1. І. Коберник «Дистанційне навчання під час карантину: що робити школам, батькам і МОН» <https://bit.ly/3kLuJSC>
2. Юрій Гайдученко. Покрокова інструкція «Як організувати дистанційне навчання учнів» <https://bit.ly/36QSY9N>
3. Безкоштовний сервіс онлайн-тестів (освітній проєкт «На урок») <https://bit.ly/3kGgHl6>
4. Ірина Терещенко. Як організувати дистанційне навчання під час карантину? <https://bit.ly/2Trjof1>
5. Відеоуроки для дистанційного навчання (1-11 класи) <https://pedpresa.com.ua/vu>